

זמן_	שם:	ושון תש״ע	ז א' ט״ז ד	בס״ד. יוב	

מבחן שבועי בבא בתרא דף עה – דף פא (י25)

.1) מה יעשו עם הלויתן לעתיד לבא, מה היא סוכה. 2) מי נעשה לגל של עצמות ומדוע. 3) על מה הביאה הגמ׳ הבטוי ״אוי אותה בושה אוי לאותה כלימה״.
.1) מדוע נגזרה מיתה על אדם הראשון. 2) על שם מי יקראו לצדיקים לעתיד לבא, ומה עוד יקרא באותו שם. 3) מה טענו לאכי השרת לפני הקב״ה בענין ירושלים. 4) תאר אופן המכירה במסירה. 5) מה שיעור המשיכה בספינה והאם דומה משיכת בהמה, פרט.
1) מה היה לשון הברייתא החסר ומהיכן מוכח שאמנם חסר, והיאך השלימה הגמ' החסרון. 2) האם ייתכן דת"ק או ר' נתן זברו דאותיות במשיכה, ומדוע. 3) האם איכא גוונא ששטרות יקנו בקנין אחר מהנידון כאן, ומדוע. 4) מה היתה סברת הגמ' באר מחלוקת דת"ק ור' נתן, ומה הסברא לכך. 5) האם יש סברא לומר דכתיבה מועילה יותר למקני שטר ממסירה.
זברו דאותיות במשיכה, ומדוע. 3) האם איכא גוונא ששטרות יקנו בקנין אחר מהנידון כאן, ומדוע. 4) מה היתה סברת הגמ'

נינים, ואיך ביארו דברי חכמים ״ע ורבא דאמרי כרבי״, ואיך ביאר צריך לכתוב שמקנה לו השיעבוי	רי הגמ' "לימא אביי	ח לכך. 3) באר דב	ת מקומה", ומה הכרי נן לענין ספינה. 4) מז	ימשכנה או עד שישכור א
י במילי לא מיקנין". 3) האומר זו				.1) כמו מי פסק אמימר וה דה זו לפלוני האם כותבין
וה הגמ' למה שהסיקה. 2) פרט בז ומדוע. 4) איך הקימה הגמ' האונ			את הקרון, ומדוע. 3)	

י, מה אמרה הבריו ם המדי במתניתין. בריח הגמ' לכך.		י הספק בהי גוונא	דיה. 3) מה צדד	ןמא לה אליבא די	אעולא, ואיך אוי	יה הקשתה הגמ׳
מתניתין דהמוכר : בור לי חמורך זו, וו						
ענין חמור, ומדוע.	ר את בנה, ומה ל	ת הפרה האם מכ	בך. 5) המוכר א		א. 4) האם מכר י	ז אמר חמורך הו
ענין חמור, ומדוע.	ר את בנה, ומה ל	ת הפרה האם מכ	בך. 5) המוכר א	ונים מכר את השו	א. 4) האם מכר י	ז אמר חמורך הו
ענין חמור, ומדוע.	ר את בנה, ומה ל	ת הפרה האם מכ	בך. 5) המוכר א	ונים מכר את השו	א. 4) האם מכר י	ם אמר חמורך הו
ענין חמור, ומדוע.	ר את בנה, ומה ל	ת הפרה האם מכ	בך. 5) המוכר א	ונים מכר את השו	א. 4) האם מכר י	ם אמר חמורך הו
ענין חמור, ומדוע.	ר את בנה, ומה ל	ת הפרה האם מכ	בך. 5) המוכר א	ונים מכר את השו	א. 4) האם מכר י	ם אמר חמורך הו
ז יש מעילה במחוב	ר את בנה, ומה ל א לו, ומדוע. לן ושדה". 2) האם	ת הפרה האם מכ זה נאה מעלה היי ברי ר' יוסי באיי	בך. 5) המוכר א ת אדם אחר שיז ה בבור ושובך וד	ונים מכר את השו יושלים, האם הלינ יושלים ברי ר' יהודי	א. 4) האם מכר י לעל כן יאמרו המ גמ׳ דברי רבי ״נר	ם אמר חמורך הוי רוע דרשה הגמ' י
ז יש מעילה במחוב	ר את בנה, ומה ל א לו, ומדוע. לן ושדה". 2) האם	ת הפרה האם מכ זה נאה מעלה היי ברי ר' יוסי באיי	בך. 5) המוכר א ת אדם אחר שיז ה בבור ושובך וד	ונים מכר את השו יושלים, האם הלינ יושלים ברי ר' יהודי	א. 4) האם מכר י לעל כן יאמרו המ גמ׳ דברי רבי ״נר	ם אמר חמורך הוי רוע דרשה הגמ' י יט. 3) איך ביארה הו
ענין חמור, ומדוע. ז יש מעילה במחוב ונתמלאו, ומה הבי	ר את בנה, ומה ל א לו, ומדוע. לן ושדה". 2) האם	ת הפרה האם מכ זה נאה מעלה היי ברי ר' יוסי באיי	בך. 5) המוכר א ת אדם אחר שיז ה בבור ושובך וד	ונים מכר את השו יושלים, האם הלינ יושלים ברי ר' יהודי	א. 4) האם מכר י לעל כן יאמרו המ גמ׳ דברי רבי ״נר	ז אמר חמורך הוי יוע דרשה הגמ' י ר די די הוי מירה הוי יט. 3) איך סלקא

.1) איך ביאר רבה למסקנא לפלוגתא דרבנן וראב״ש למסקנא, 2) בהי גוונא אמר ר' מאיר דאדם מקנה דבר שלא בא לעולם איך מתיישב עם גרסת סוגיין, והאם גוונא דמים שנכנסו לבור או יונים לשובך דמו לפירות דקל, ומדוע. 3) לפי מאי דאוקמה זגמ' לדברי ראב״ש האם יש לשובך חסרון שאין למים, ומה הוא. 4) מה סבר ראב״ש בגוונא שהקדיש בור מלא מים, ומדוע ציין גם מדוע גרע מבור ריק ונתמלא), ומאי סברי הנהו דפליגי עליה וכמי הלכה, ואיך תבאר לשון ״יחידאה״.
א.1) הלוקח פירות שובך פרט מה לא קנה, ונמק מדוע. 2) הלוקח פירות כורת פרט מה לקח ומה לא לקח, ונמק מדוע. 3) זלוקח חלות דבש מה לא לקח ומדוע. 4) מה אמר רב כהנא לענין דבש בכורת, מאי קשיא עליה, ואיך תירץ אביי.
ב.1) איך תירץ רבא להאי דקשיא לרב כהנא, ואמאי לא תירץ כאביי, ובמה פליגי התנאים. 2) האם ייתכן שדבש הזב מכוורתו לא יקבל טומאה, ואם כן בהי גוונא. 3) באר הברייתא ״דבש בכוורתו אינו לא אוכל ולא משקה״. 4) לגבי מה שיעור הקציצה מהפקק ולמעלה, ובאיזה פקק מדובר. 5) מה חילקה הגמ׳ בין שביעית למקח וממכר, פרט ונמק. 6) למה השווה הצדיק ומדוע, ומה ענין דרשה זו לכאן.

נרחו, ומה הקשו מה דינו אם אמו			באר, ומדוע.	מצוה התלויה	חשבי בכורים	רא. 3) האם מ	
עזרה, ומה ביאור . 4) מה הקשתה ר. 6) האם קיימת 7) פרט הדין של	זודה ומה תירצו ננין נתינת מעשו	הקשו התוס' מו ריה ור' עקיבא לי	לקושיא זו וׄמה ״ אלעזר בן עזו	תירצה הגמ׳ י במאי פליגי ר (יש אפשרות ש	לעזרה. 3) איך יומה לדמאי. 5 קריאה, והאם	א מעייל חולין י ר, ומדוע אינו ד ים ביכורים ללא	קושית הגמ׳ דקא הגמ׳ לענין מעש
							·

תשובות למבחן שבועי בבא בתרא דף ע״ה-פ״א

תשובה א.

- 1. לאחר שהקב״ה יעזור לגבריאל להורגו, יעשו ממנו סעודה לצדיקים, ומהנותר מבשרו יעשו סחורה בשוקי ירושלים, ומעורו יש שיעשו להם סוכה, והיינו סכך ומחיצות, ויש שיעשו להם רק צל, ויש שיעשו להם כמין צלצל, ויש שיעשו כמין קמיע. ואת השאר יפרסו על חומות ירושלים וזיוו מבהיק.
 - 2. אותו תלמיד שהודה לדברי ר' יוחנן בענין אבני הכדכוד רק לאחר שראה הדבר, ועונשו משום שליגלג על דברי חכמים.
- נ. על הא דאמרינן דכל אחד נכוה מחופתו של חבירו, וכן על הא דאמרינן דפני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, וזקנים שראו את משה ויהושע אמרו הכי.

תשובה ב.

- .ו מזמן שהקב״ה ראה שחירם מלך צור יעשה עצמו אלוה [אמנם הוא רק לחד לישנא בגמ׳].
 - .2 צדיקים יקראו בשם ה׳, וכן המשיח וירושלים יקראו בשם ה׳.
- 3. שאין זה מן הראוי שלכרכי העכו״ם אין גבול וגדלים בלא מדה, ואילו ירושלים תינתן רק במידה.
- 4. לדעת ריב״א בתוס׳ בעינן שימסור מיד ליד. אמנם התוס׳ הוכיחו מלשון הגמ׳ אחזה בטלפיה וכו׳ שסגי במה שאוחז בבהמה או בדברים הקשורים או תלוים בה, והעיקר שיהיה הוא בציווי המוכר, אבל אין צורך מיד ליד.
- . נחלקו רב ושמואל, דלדעת רב סגי במשיכה כ״ש, ולדעת שמואל צריך שימשכנה כולה למקום שלא עמדה שם. ואינו דומה למשיכת בהמה דגם מצינו שנחלקו ת״ק ור׳ אחא האם בעינן עקירת יד ורגל או דבעי עקירת ד׳ רגלים, משום דלענין בהמה יש סברא לומר דבעי׳ עקירת ד׳ רגלים, דאל״ב הרי בדוכתא קיימא ולא דמי לספינה שיצאה ממקומה. וכן יש סברא להיפך, דשאני בע״ח דלמעיקר קיימא וע״כ תעקור גם את היד ורגל השניים, ולא דמי לספינה שעקירת מקצתה אינה גורמת עקירת כולה.

תשובה ג.

- . בברייתא היה חסר אותיות במילתא דרבנן, כדמוכח מהא דר' נתן איירי באותיות, ומסקנת הגמ' דגרסנן בת"ק ספינה נקנית במשיכה ואותיות במסירה, ולדעת ר"כ ספינה נקנית במשיכה, אבל אותיות נקנות בשטר, והיינו דחוץ מהמסירה דקאמר ת"ק, בעינן נמי שטר [ולתוס', הכי גרסינן בגמ'], וליכא למימר דלר' נתן שטר קאי נמי אספינה, דהא במטלטלין מכי משכה קנייא ולא בעינן שטר.
- 2. כתב הרשב״ם דלא יתכן דלת״ק אותיות יקנו במשיכה, משום דרוצה להקנות השיעבוד שבנייר, ולזה בעינן מעשה בגופו ורק ע״י מסירה מיד ליד מהני, ולדעת ר׳ נתן נמי כתבו התוס׳ דלא בעי לאוקמי במשיכה ושטר, משום דבעינן למימר דרבי וחכמים דסברו דנקנה במסירה [אלא דלחכמים בעי׳ נמי כתיבה] אתי ככו״ע.
- 3. כתבו התוס׳ דהיכא דשייכא הגבהה, בעינן הגבהה אפילו בשטר דהא הגבהה היא הקנין המעולה. וסוגיין איירי רק במלוגא דשטרא שאין דרך להגביהו. וכן מבואר בסוגיין דאגב מהני לשטר.
- 4. הגמ׳ רצתה לבאר דנחלקו ת״ק ור׳ נתן בפלוגתא דרב ושמאל בענין משיכה, ולדעת הרשב״ם אמרי׳ דתנא בתרא לטפויי אתא, והיינו להקל בשיעור המשיכה דסגי בכל שהוא, והיינו דר׳ נתן כרב. אבל התוס׳ כתבו, דמדאתא ר׳ נתן להחמיר בקניית שטר דבעינן כתיבה ומסירה, ה״V יש להחמיר במשיכה כשמואל דבעינן שיעקור כולה ממקומה.
 - .. ע"י הכתיבה מוכח דמקנה לו נמי השיעבוד, ולא מקנה לו רק הנייר לצור על פי צלוחיתו.

תשובה ד.

- 1. הגמ׳ מביאה ברייתא דמובא שרבי ס״ל דספינה נקנית במסירה והגמ׳ העמידה דהוי ברה״ר ופירש רשב״ם דאם הוי בסמטא כיון דמועיל משיכה לא מועיל מסירה – ותוס׳ חולק וכותב דאדרבא מסירה עדיפא ממשיכה וגם בסימטא אפשר לעשות מסירה.
- 2. דמסירה קונה ברה״ר וברשות שאינה של שניהם משיכה קונה בסימטא וברשות של שניהם, והגבהה קונה הכל מקום ולכן הסבירו דעד שימשכנה או שישכור את מקומו איירי ברשות שאינה של שניהם, דאם ברשות בעלים לא הוי דומיא דסימטא דמועיל משיכה.
- 3. מדאמרי אביי ורבא דמהניה מסירה ברה״ר ורבנן אמר שלא מועיל קנין מסירה בספינה ע״כ דאמרי כרבי, וע״ז ביאר ר״א דנחלקו רבי ורבנן כשאמר לו המוכר לך משוך וקנה, דרבנן סברי דזה קפידא דלא רוצה שיקנה במסירה – ורבי סבר דמראה מקום הוא לו

לרשב״ם דס״ל דאותיות נקנות במסירה ובשטר ובשטר צריך לכתוב כך. לתוס׳ או דבשטר הראיה צריך לכתוב כך. או דגם אם נותן לו במסירה צריך למימר ליה כך. ותוס׳ רצה להוכיח מפ׳ מי שמת דקנין השיעבוד לאו דאירייתא ולכן יכול אח״כ למחול. ודוחה דבמאת הוי דאו׳ והא דמבואר שם דאי מתנת שכ״מ דאו׳ לא יכול היורש למחול הוא משום דכבר לא נקרא יורש.

תשובה ה.

- י. לרשב״ם פסק דאותיות נקנסות במסירה וכן הלכתא. לתוס׳ פסק דאין אותיות נקנות אלא במסירה ובשטר וכן הלכתא דכך ס״ל לרבא ואפ׳ שאביי ס״ל שאותיות נקנות במסירה הלכתא כרבא.
- 2. לרשב״ם שטר הוי מילי ולכן לא מעלה ולא מוריד בקנין שטר דהוא מיליה. לתוס׳ מסירה אינו אלא מילוה אבל כתיבת שטר אין לך מעשה גדול מזה.
- .. כן דקיי״ל לעיל (מ.) קנין בפני ב׳ ואין צריך לאמר כתובו דסתם קנין לכתיבה עומד. אבל יכול לחזור בו ואפילו אם אמר בפירוש לכתוב להם דעדיין לא נעשה המעשה. מיהו תוס׳ כותב בפרושו הראשון דאפי׳ דאיירי גם בשטר מכירה מ״מ הלוקח יכול לחזור בו דיכול לומר לו דעל דעת כן לא רצה לקנות. והא דיכול לחזור הוא משום דלא רוצה שיצא קול שמכר קרקעותיו דעי״ז לא ימצא מלווים א״נ כותב תוס׳ דאיירי רק בשטר מתנה וטעמיא דלא ידעו האנשים אם שטר מכירה או הלואה אבל בשטר מכירה לא יכול לחזור בו שמפסיד הלוקח.

תשובה ו.

- 1. ר' הונא הוסיף לשטר שנכתב למוכר קודם המכירה, דכשהחזיק הלוקח בקרקע זכה אף בשטר. ולדעת הרשב"ם ס"ד דקונה ע"י שמעיקרא התרצה המוכר ליתן ללוקח אף את השטר, וחזינן דמילי בעלמא נמי מהני לשטר, ודחינן דמדין אגב הוא מהני, ואגב הוי קנין חשוב כאילו משך הממון עצמו. והתוס' ביארו דאף מעיקרא ס"ל דהוי אגב, אלא ס"ד דאגב הוא קנין גרוע, ואי מהני ואפילו דמהני רק להיכא דהשטר כבר נמכר לשם הלוקח, שפיר אפשר להוכיח דאף מסירה דהוי קנין חשוב טפי מאגב יהני אפילו להיכא דהשטר לא נכתב לשם הלוקח. [והוסיפו התוס' דסתמא קתני ואפ' היכא דאין עדים על המכירה, משום דאי יש עדים, הרי יש שיעבוד אף בלא שטר]. ומסקינן דאגב שאני דהוי קנין חשוב, כדחזי' לענין מטבע דבחליפין ממעטינן ליה מקרא, ואילו באגב שפיר מהני כדחזי' בר' פפא שהקנה מעותיו לר' שמואל אגב אסיפא דביתא.
- 2. באופן שהפרדות אדוקין בקרון. אמרינן בגמ' שמכר קרון מכר פרדות. ולדעת הנמוק"י הוא משום דמים מודיעין. ולדעת הריטב"א הוא משום דבטלים לקרון. אבל מכר פרדות הוא פלוגתת הראשונים אם מהני אדוקין.
- 3. לענין בקר וצמד נחלקו רבנן ור״י האם אמרי׳ דמים מודיעין [ונחלקו הראשונים האם הוא גם לענין קרון ופרדות]. וכתב הרשב״ם דמדלא מפלגינן בן אדוקין לשאין אדוקן, משמע דלדעת רבנן דאין הדמים מודיעין, אף אדוקין לא מהני [והיינו משום דאיירי דקורין לצמד צמד ולבקר בקר, ואף דיש שקורין אף לבקר צמד, מ״מ לרבנן מוקמינן אחזקה, וצ״ל דבקרון ופרדות טפי נמכר יחד מאשר צמד ובקר].
- איירי היכא דקרו לצמד צמד ולבקר בקר, ואיכא דקרו אף לבקר צמד, ולר״י הדמים מודיעין שהוא מן הקורין לבקר צמד, ולרבנן אין מוציאין ממון מחזקתו על סמך הודעת הדמים, ואמרי׳ שהוא מאלו דקרו לצמד לצמד ולבקר בקר.

תשובה ז.

- 1. איכא תרי לישני בגמ׳, האם הוי מקח טעות ובטלה המכירה ויחזיר מעותיו, או דכיון דהוי יותר מכדי שהדעת טועה, אמרינן דמתנה נתן לו, והצמד מכור וא״צ להחזיר הדמים.
- עולא ביאר דנחלקו רק לענין כלי משא כגון שק דסקיא וכומני, דלרבנן סתם חמור עומד לרכיבה, ולנחום עומד למשא, אבל אוכף ומרדעת קלקלי וחבק לכו״ע מכור. והקשו מברייתא דמבואר דדוקא אם אמר חמור וכיליו אמרי׳ דהאוכף ומרדעת בכלל, ולעולא הרי אף בסתמא הוא בכלל. ותירצו, דלרבותא נקט ליה, דאפ״ה לא מהני לכלי משא, אא״כ יאמר כל מה שעליה.
- 3. האם נחלקו דוקא בעודן עליו, אבל כשאין עודן עליו לכו״ע לא קנה [ולרשב״ם אף אוכף לא קנה, ולתוס׳ אוכף ממ״נ קנה כיון דהם טכסיס חמור, ומבעיא לן רק גבי שק ודסקיא] או דבעודן עליו לכו״ע קנה [וכדאמרי׳ גבי פרדות], ונחלקו כשאין עודן עליו. ובתוס׳ הוסיפו דה״ה דמבעיא לן אם אף בזה ובזה נחלקו.
- 4. אמרי׳ דכל מה שראוי להיות עליה, וההכרח לכך אי נימא דבעודן עליו כו״ע לא פליגי דקנה אף שק ודסקיא, דהרי אי נימא לברייתא כפשוטה דאמר ״וכל מה שעליה״ הרי איירי בעודן עליו, ואפ״ה חזינן דרק אם יאמר הא וכל מה שעליה יהני, אבל בסתמא לא.

תשובה ח.

- 1. תלוי אם ת״ק ונחים המדי נח׳ בעודן עליו הרי שר״י הוא או שיטה שלישית לרשב״ם ופי׳ ב׳ בתוס׳ או הסבר של נחום המדי לפי א׳ בתוס׳, ואם נח׳ באין עודן עליו אז ר״י נחלק על שניהם יחד שלדבריהם עודן עליו מכור והוא חולק.
- ... המוכר את הקרון איירי באין אדוקין בו דהרי לא מכר את הפרידות ובאדוקין מכר וא״כ ה״נ הכא דאין אדוקין ובזה נח׳. וממוכר את הספינה שלא מכר אנתיקי ע״כ איירי בעודן עליו דבל״ז אין חידוש שלא מכר הסחורה וא״כ ה״נ הכא פליגי בעודן עליו וע״כ דמילי מילי קתני ואין ראיה.
- כשהלשון כשאמרו דבר אחד סברי אהדדי, וכשהלשון ושכולהו סברי שמקנה תשמישים שאין הלשון דבר אחד פליגי אהדדי [לבד ר״מ שסובר הכל].
 - ... חמורך זה כיון שיש רק חמור אחד ע״כ לטפויי גם כליו, משא״כ חמורך הוא שזהו שאלה ואין שום מילה מיותרת.
 - .5. ודאי שלא כיון שרק היונים טפלים לשובך ולא להיפך.
- 6. אם אמר היא ובנה מכר, לבד בכל אופן לא מכר, כשאמר מניקה בפרה לא מכר דכוונתו לחלב משא״כ בחמור שחלבו לא מועיל לכלום ע״כ נתכוין לבנה עמה.
- נ. כי הוא מיותר שלפני״ז כבר כתוב שסיחון כבש את ארץ מואב. ומהלך אחר סיחה נאה הוא חסרון שבד״כ סיחה נאה היא של יצרו הרע ותאותיו וכן האפיקורסים.

תשובה ט.

- . דר׳ יוסי קאמר דנראין דברי ר׳ יהודה בבור ושובך, שהרי אף הוא לא נחלק עליהם אלא בשדה ואילן דיש בו משום גידולי הקדש.
- ... לדעת הרשב״ם יש מעילה במחובר ואפי׳ בלא חסרון, כגון מצניע חפציו בבור. אבל התוס׳ כתבו דאין מעילה בעודו מחובר, אבל עקר מן המחובר שפיר יש בו מעילה.
- 3. סבר רבה דנחלקו לענין שדה ואילן ובפלוגתא דר׳ יהודה ור׳ יוסי האם יש מעילה בגידולין שעתידים לבא או לא. אבל כיון דבסיפא קתני דלענין הקדישן מלאין שינו דעתם, דלרבנן קדוש ולראב״ש אינו קדוש, ע״כ דלא איירי באילן ושדה, דהרי ליכא למ״ד באילן ושדה שלא הקדיש פירותיהן, דהא אפי׳ במכר לכו״ע מכר אילן מכר אף את פירותיהן. [והרשב״ם הוסיף, דהכא איכא תרתי, דגם הוי גידולי הקדש, וגם הם עתה לפנינו].

תשובה י.

- 1. נחלקו לענין בור ושובר, ובמלאים הוא בפלוגתא דרבנן ור׳ נתן מה דין הדיוט האם מכר בור מכר מימיו. ואו דנחלקו האם דין גבוה הוא כהדיוט או טפי מהדיוט. ולענין ריקנים ואח״כ נתמלאו פליגי בפלוגתת ר״מ ורבנן האם מקדיש אדם דשלב״ל או לאו. אבל בשדה ואילן כו״ע סברי כר׳ יוסי דיש מעילה בגידולין. [ותוס׳ כתבו דה״ה מצי למימר דסברו כר׳ יהודה].
- 2. ר׳ מאיר איירי גבי הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר או לאחר שאשתחרר, ובגמ׳ דדמהו לפירות דקל דעבידי דאתו, היינו משום דאיירי בשהבטיחו רבו לשחררו, ודעתו להתגייר, ובתוס׳ כתבו דאיירי בחצי עבד חצי ב״ח דכופין לרבו לשחררו, או דכיון דהגוף בעולם שפיר דמי לעבידי דאתו, ואו משום ״דמי יימר״ אחד, אכתי הוי עבידי דאתי, ובמים שנכנסים לבור אמרי׳ בגמ׳ דלא דמי לפירות דקל משום דמי יימר שיבואו המים. והתוס׳ כתבו, דשפיר דמי לפירות דקל, וכוונת הגמ׳ דמי יימר שיבואו לרשותי, דהרי אם לא באו לרשותו אינו יכול להקדישם. ומסקי׳ דאיירי במים שבאים דרך חצירו באופן שיש מדרון, וכן ביונים שבאים דרך שובכו, שודאי יבואו לשובך המוקדש.
- בשובך יש חסרון דהם שלו רק משום דרכי שלום ואיך יכול להקדישן הקדש גמור. ותירצו התוס׳, דבביצים ואפרוחין זוכה מהתורה.
- . סבר דאינו קדוש משום דלא עדיף מהדיוט, דאף התם מכר בור לא מכר מימיו, ולא דמי לבור ריק ואח״כ התמלא, משום דהתם שמעולם לא באו המים לרשותו ליכא למימר בהו עין רעה ורבנן סברו דאף דמכר להדיוט מכר מימיו וכר׳ נתן, או דסבר דמקדיש בעין יפה מקדיש, ומשום הכי הקדיש אף את המים. וכתב הרשב״ם דהלכה כמתני׳ דמכר בור מכר מימיו, משום דסתם במתני׳ ומחלוקת בברייתא, הלכה כסתם. ומאי דאמרו ״יחידאה״ היינו דלא כולי עלמא אמרו לה, אלא איכא פלוגתא בהא וראב״ש כרבנן ס״ל.

תשובה יא.

- . לדעת הרשב״ם, לא קנה את הזוג הראשון של האמא שאינה בכלל המכירה, וכן את הזוג הראשון של הפירות שהם כן בכלל המכירה, והיינו משום דהמוכר חפץ בקיום שובכו וע״כ חייב להשאיר לו הזוג הראשון כדי שהאמא לא תברח, ואף לזוג הראשון ישאיר את זוגו הראשון, כדי שאף היא לא תברח, אבל טפי לא צריך להשאיר, כיון דאיכא אמא ובתה ובת בתה, תו לא יברחו. והתוס׳ כתבו דלכל זוג וזוג צריך להשאיר הזוג הראשון, כיון דרק אם נשאיר לכ״א את בתה מובטחין אנו שלא יברחו.
- 2. קנה רק הג' נחילים הראשונים שהם המעולים, והשאר נשאר למוכר כדי שיהיה קיום לכוורתו. ולדעת ר' יוחנן בגמ' נוטל הג'

- נחילים בסירוס, ולדעת הברייתא נוטל ג' נחילים בזה אחר זה, ומכאן ואילך מסרס דנוטל אחד ומשייר אחד.
- ב. לא לקח את ב׳ החלות החיצונות שהם משמשות למאכל הדבורים בימות הגשמים, דהא מסתמא חפץ בכוורתו ורוצה להצניעה בימות הגשמים.
- 4. דדבש בכוורת לעולם הוי אוכל, וביאר הרשב״ם דהיינו דלא אמרי׳ דמיועד הוא למאכל הדבורים ואין לו תורת אוכל לענין קבלת טומאה, אא״כ הקצהו להדיא עבור הדבורים. ועוד פירש הרשב״ם דאתי לאפוקי דכשהוא בכוורת איכא עליה שם אוכל ולא שם משקה. ומקשי׳ מהבריתא דמבואר דדבש בכוורת אינו אוכל ואינו משקה. ותירץ אביי דהברייתא איירי רק לענין הב׳ חלות החיצונות שהם מוקצים למאכל הדבורים ואין עליהם שם אוכל.

תשובה יב.

- 1. רבא תירץ דהא ברייתא סברה כר׳ אליעזר דכוורת דבורים הרי היא כקרקע. והדבש שבה נחשב מחובר ולהכי אין לו שם אוכל. ולא תירץ כאביי משום דלא ניחא ליה לאוקמי דווקא בב׳ חלות כיון דדבש סתמא קתני. ונחלקו התנאים האם כוורת יש לה דין קרקע וא״כ הדבש הוי מחובר, או דהכוורת אינה כקרקע והדבש שפיר הוי אוכל.
- אי נימא כר׳ אליעזר שבתוך הכוורת אין לו שם אוכל, ומיד כשיצא נפל על דבר מאוס, או לראב״י נפל ע״ג קשקשין שא״א לאוספו, אף שזב לא חשיב אוכל.
- ... לדעת אביי איירי באותן ב' חלות שמוקצים הם לדבורים ואינן מקבלות טומאה. ולדעת רבא כוונת הברייתא דאף אם יחשוב עליהם לא מהני להחשיבו לתורת אוכל, והיינו כשיטת ר' אליעזר דדבש בכוורתו חשיב מחובר.
- 4. לענין קונה קנים וגפנים ואיירי מן הפקק התחתון, אבל המבואר במרובה דשרי לכ״א לקצוץ מן הפקק ולמעלה, היינו מן הפקק העליון.
- 5. לענין שביעית ההיתר לקצוץ בתולת השקמה הוא רק באופן שודאי לא יועיל והיינו או מעם הארץ ואו למעלה מי׳, אבל בציר מהכי כיון דשייך שיועיל, אסור דהא ספיקא דאו׳ לחומרא אבל לענין מקח וממכר שרי לקצוץ רק באופן שודאי לא יזיק לאילן והיינו מ״ג ולמעלה, דהא דעת המוכר שישאר לו ודאי קיום לאילנו
- גזעו מחליף ואף אם יפול לבסוף יקום, ודומא לתמר לענין הא דיש לו פירות ויש שכר למעלליו. והביאו דרשה זו להקשות אמאי דאמרינן דבארז חופר ומשרש לפי שאין גזעו מחלף, דהכא חזינן דגזעו מחליף.

תשובה יג.

- .1. דאף אם הגדילו אינו כופהו לשפות, דהא אין לו קרקע ומשועבד לו לפי צרכו.
- 2. רצו לומר דאף הקונה פירות מן השוק חייב בביכורים, ודחו דהא ר' מאיר אמר להדיא דהקונה אילן אחד מביא ואינו קורא לפי שלא קנה קרקע. והתוס' הקשו איך הוכיחו הכי ממשנה יתירא, הרי כשם שבמתני' דתני התם דלרבנן קנה ג' מביא וקורא ולר"מ אף קנה ב' מביא וקורא אמרי' דמשום רבנן נקטו לר"מ, ה"ה נימא בהאי מתני' דהקונה ב' דלרבנן מביא ואינו וקורא ולר"מ מביא וקורא, משום רבנן נקטו לר"מ ולא לרבותא דר"מ.
- 3. ביארו התוס׳ דאף דהוי תלויה בארץ, מ״מ הוקשה לבשר וחלב ומשו״ה ס״ד דנוהג אף בחו״ל. ועוד כתבו התוס׳ דביכורים הוי חובת גברא כדחזי׳ מהא דלא טבלי ואף חל חיובם קודם מירוח, ולהכי ל״ח מצוה התלויה בארץ.
- .. במתני׳ דביכורים תני דמביא ואינו קורא. אבל בירושלמי יש ברייתא דמביא וקורא. והעמידו התוס׳ דאיירי בגר מבני קיני דנטלו חלק בארץ דאל״כ אינו יכול לומר ״אשר נתת לנו״. ובאמו מישראל מבואר במתני׳ דביכורים דמביא וקורא, ובתוס׳ בתירוץ אחד כתבו דאכתי אינו מתיר לומר אשר נתת לנו, ואכתי צריך שיהי׳ גם מבני קיני.
 - .״אדמתך״. יש קנין לעכו״ם להפקיע מדין ביכורים. וילפינן לה מדכתיב ״אדמתך״.

תשובה יד.

- י. ביארה הגמ' דמספקא להו אי קנה קרקע או לאו, דאי נימא דלרבנן פשיטא דקנה ב' אין לו קרקע ולר"מ בקנה א' אין לו קרקע, אמאי לענין ביכורים אמרו דמביא אבל אינו קורא.
- עיקר האיסור נלמד מדכתיב והי׳ כי ירחק ממך המקום, ודרשינן דרק בריחוק מקום שרי אבל אסור בקירוב מקום. וכתבו התוס׳ דמהתם ילפי׳ לכל מאי דעבדינן ביה כעין קרבן, ולהכי מקשי׳ אהאי ביכורים דהרי מניפים אותם, ולהאי גיסא דאין לו קרקע הרי הוי חולין. והרשב״ם כ׳ בצד א׳ דהוי רק דרבנן שמא יסברו דקדשים הם וכשיראו שנוהגים בהם מנהג חולין יבואו לולול בקדשים.
- .3. תירצו שיקדיש על תנאי, ולרשב״ם יקדיש על תנאי לדמי קרבן, ובתוס׳ מבו׳ דסגי לבדק הבית, והקשו התוס׳ אמאי לא עבדינן הכי בספק תודה, ותירצו דכיון דמביאים ארבעים מיני חלות ניכר הדבר שלשם תודה הוא עביד, ושפיר חשיב כחולין בעזרה.
- 4. דהאי ביכורים הרי מספק חייבים במעשר, ואיך עשו תקנה ליתן לכהנים ולהפסיד המעשר ראשון ללווים. ולא דמי לדמאי, כיון

דהכא הישראל ממ״נ אינו מוחזק, והכהן הרי אינו מוחזק טפי מן הלוי. ועוד כתבו התוס׳ דשאני דמאי דהוא ספק דרבנן ולהכי אין בו מצות נתינה.

- 5. הרשב״ם ביאר דנחלקו לאחר הקנס, האם הוא לכהנים או לאו. והתוס׳ ביארו דנחלקו בעיקר הדין האם יכול ליתן אף לכהנים או רק ללווים.
- 6. יש אפשרות להביא אף בלא קריאה כגון לאחר החג או ע״י שליח, וכל שאינו ראוי לקריאה הקריאה מעכבת בו, והיינו באופן שהי׳ מצד דינו ראוי לקריאה, והיינו טעמא דכל מצוות התורה שנאמרו בדבר, אף שאינם מעכבות, מ״מ חזינן דרחמנא קפיד עלייהו שיהי׳ אפשר לקיימן.
- סיון דכתיב ולקחת והבאת דאיכא יתור, ילפי׳ דבעינן לקיחה והבאה באותו גברא. ולרשב״ם היינו שהבצירה וההבאה לירושלים יהיו בחד גברא, ולתוס׳ היינו שהלקיחה מביתו וההבאה לירושלים תהא בחד גברא. ודין הבאה לא התבטל דהא כבר נתחייב בביכורים.